



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

# NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 19/2025-53

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Petra Molnára a Petra Straku (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpených Mgr. Marekom Parom, Gagarinova 10, Bratislava, proti postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní sp. zn. 3Tostš/10/2024 takto

## rozhodol:

Ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

## O d ô v o d n e n i e :

### I.

#### Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Ústavný súd uznesením sp. zn. II. ÚS 19/2025 zo 16. apríla 2025 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľov doručенú ústavnému súdu 10. decembra 2024 v časti týkajúcej sa prieskumu v konaní, čiže v rozsahu, v akom sa domáhajú vyslovenia porušenia svojho práva na urýchlené rozhodnutie o zákonnosti pozbavenia ich slobody a nariadenia ich prepustenia, ak je pozbavenie slobody nezákonné, čo upravuje čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), pričom k prieskumu malo dôjsť postupom najvyššieho súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovatelia žiadajú, aby boli bezodkladne prepustení z väzby a aby im bolo priznané finančné zadost'učinenie 50 000 eur pre každého sťažovateľa, ktoré má uhradiť najvyšší súd. Vo zvyšnej časti bola ústavná sťažnosť odmietnutá. Vo vzťahu k doplneniam z 18. februára 2025 a 14. marca 2025 ústavný súd tieto odmietol preto, že išlo o neprípustné rozšírenie ústavnej sťažnosti smerujúcej proti rozhodnutiu najvyššieho súdu sp. zn. 3Tostš/10/2024 z 13. februára 2025, ktoré bolo vydané až po podaní ústavnej sťažnosti. Zároveň bola ústavná sťažnosť odmietnutá v časti smerujúcej proti Špecializovanému trestnému

súdu (ďalej len „ŠTS“) podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako predčasne podaná, keďže v tejto časti o nej v čase podania ústavnej sťažnosti konal najvyšší súd.

2. Sťažovatelia sú trestne stíhaní, v súčasnosti v konaní pred ŠTS v štádiu po podaní obžaloby, pre obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy a ďalšie trestné činy v zmysle obžaloby prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky z 29. októbra 2018 (VII/1 Gv 173/16/1000-592) a 21. decembra 2023 (VII/1 Gv 45/19/1000-92).

3. Vychádzajúc z rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci Krátky proti Slovensku z 15. februára 2024 (č. 35025/20), ktorým bolo konštatované porušenie práv sťažovateľov na prezumpciu neviny podľa čl. 6 ods. 2 dohovoru, najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 1 TdoV/7/2023 z 28. februára 2024 rozhodol, že podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku bol uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3To/3/2021 zo 7. júla 2021 a konaním, ktoré mu predchádzalo, porušený zákon v ustanoveniach § 319, § 2 ods. 4 a § 31 ods. 1 Trestného poriadku v neprospech sťažovateľov. Najvyšší súd zrušil uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3To/3/2021 zo 7. júla 2021, ako aj prvostupňový rozsudok ŠTS sp. zn. BB-4T/36/2018 z 25. septembra 2020 vo výrokoch týkajúcich sa sťažovateľov, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Zároveň prikázal ŠTS, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol v inom zložení senátu. Sťažovateľov vzal do väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku.

4. Dňa 25. októbra 2024 podali sťažovatelia žiadosť o prepustenie z väzby v zmysle § 79 a nasl. Trestného poriadku a 28. októbra 2024 podnet na vydanie písomného príkazu na prepustenie z väzby.

5. ŠTS uznesením sp. zn. 4T/5/2024 z 31. októbra 2024 zamietol žiadosť sťažovateľov o prepustenie z väzby a jej nahradenie dohľadom probačného a mediačného úradníka. Sťažovatelia proti všetkým výrokom podali sťažnosť, ktorá bola ešte toho dňa predložená najvyššiemu súdu.

6. Uznesením sp. zn. II. ÚS 19/2025 z 15. januára 2025 ústavný súd vyhovel žiadosti sťažovateľov o ustanovenie právneho zástupcu a za právneho zástupcu ustanovil Mgr. Mareka Paru.

7. Sťažovatelia podanú ústavnú sťažnosť doplnili podaniami z 18. februára 2025 a 14. marca 2025, v ktorých ústavný súd oboznámili s rozhodnutím najvyššieho súdu – uznesením sp. zn. 3Tostš/10/2024 z 13. februára 2025 vo vzťahu k podanej sťažnosti proti napadnutému uzneseniu ŠTS, ktorým najvyšší súd sťažnosť sťažovateľov zamietol.

## II.

### Argumentácia sťažovateľov

8. Sťažovatelia namietajú nečinnosť najvyššieho súdu pri väzobnom rozhodovaní vo veciach sťažovateľov. Predsedovi najvyššieho súdu podali podnet na odstránenie prieťahov v konaní 15. novembra 2024 a aj opakovaný podnet 2. decembra 2024 a obidva podnety podľa názoru sťažovateľov neboli zákonným spôsobom vybavené.

### III. Vyjadrenie najvyššieho súdu

9. Podpredsedníčka najvyššieho súdu vo svojom vyjadrení č. KP 3/2025-161 Tpj 53/2025 zo 14. mája 2025 navrhuje ústavnej sťažnosti sťažovateľov nevyhovieť a pripája vyjadrenie predsedu senátu – sudcu spravodajcu JUDr. Petra Kaňu z 2. mája 2025, na ktorého odôvodnenie sa odvoláva.

10. Ten uvádza, že z ústavnej sťažnosti sťažovateľov je zrejmé, že namietajú prietah v konaní najvyššieho súdu týkajúci sa konania o ich prepustení na slobodu v dôsledku ich presvedčenia o uplynutí maximálnej lehoty trvania väzby. Najvyšší súd v odôvodnení uznesenia sp. zn. 3Tostš/10/2024 z 13. februára 2025 uviedol, že „... aj o posudzovanej sťažnosti proti uzneseniu o zamietnutí žiadosti obžalovaných o prepustenie z väzby, senát nadriadeného súdu taktiež mohol objektívne rozhodnúť až po právoplatnom vysporiadaní sa s otázkou zákonného zloženia senátu, ku ktorej aj ústavný súd už skôr (v náleze I. ÚS 74/2023) vyjadril v podstatnom potrebu prednostného procesného vyriešenia otázky prípadnej zaujatosti sudcov, a to prednostne (aj) pred rozhodovaním o väzbe. V poslednej fáze konania pred najvyšším súdom, kde jedným z predmetov konania bola aj aktuálne posudzovaná sťažnosť obžalovaných, bolo najvyšším súdom (prednostne) rozhodované jednak o námietkach zaujatosti obžalovaných vznesených voči sudcom JUDr. Petrovi Kaňovi a JUDr. Jane Kostolanskej, ďalej o oznámených zaujatostiach týchto sudcov, a taktiež o námietkach zaujatosti obžalovaných vznesených proti sudcom JUDr. Petrovi Štiftovi a JUDr. Emilovi Klemaničovi – s procesným výsledkom nevyhlásenia žiadneho z uvedených sudcov.“.

11. JUDr. Petr Kaňa ďalej tématicky odkazuje na skoršiu judikatúru ústavného súdu (nález I. ÚS 74/2023), ktorý v rámci prieskumu konania najvyššieho súdu o väzbe, v rámci ktorého ten uprednostnil rozhodovanie o väzbe pred rozhodnutím o námietke zaujatosti, konštatoval takýmto postupom najvyššieho súdu porušenie práva sťažovateľa na osobnú slobodu. Nález sp. zn. I. ÚS 74/2023 uvádza: „Ústavný súd v preskúmanom prípade stál pred posúdením konfliktu medzi dvoma hodnotami, resp. princípmi. Na jednej strane stála legitímna snaha súdu o urýchlené a prednostné rozhodnutie o väzbe obvineného a na druhej strane otázka nestrannosti sudcu v kontexte okolností prednostnej námietky zaujatosti v rámci rozhodovania súdu o väzbe. Oba kolidujúce záujmy sú charakterizované takmer rovnakou mierou závažnosti, vyššiu relatívnu dôležitosť však ústavný súd vo všeobecnosti prisudzuje otázke zákonného sudcu (cez prizmu nestranného sudcu ako kľúčovej hodnoty súdnej moci), čo možno argumentačne podoprieť už zmienenými prevažujúcimi judikatúrnymi východiskami ústavného súdu v jeho doterajšej rozhodovacej činnosti. Z už popísanej judikatúry je tak zrejmé, že v prípade vznesenej námietky zaujatosti v rámci konania o rozhodovaní o väzbe, je spravídla potrebné o nej rozhodnúť aj na úkor zachovania rýchlosti rozhodovania vo väzobných veciach (§ 2ods. 6 Trestného poriadku). Vyriešenie otázky nestranného sudcu má v takom prípade spravídla prednosť (základné pravidlo, z ktorého sú prípustné výnimky) a všeobecný súd musí vynaložiť maximálne úsilie, aby prednostne o tejto dôležitej otázke rozhodol čo najrýchlejšie. Pre argument najvyššieho súdu, že je potrebné v tejto súvislosti čakať týždne až mesiace ústavný súd nenachádza opodstatnené uplatnenie...“

12. Skoršiemu rozhodnutiu vo veci sťažovateľov o ich sťažnosti proti prvostupňovému väzobnému uzneseniu ŠTS o zamietnutí ich žiadosti o prepustenie z väzby na ten účel, aby sa prednostne

vysporiadal s otázkou zákonného zloženia senátu (aby v ich väzobnej veci nerozhodovali zaujatí sudcovia), bránili tieto procesné prekážky:

- spis na rozhodnutie o sťažnosti sťažovateľov proti uzneseniu ŠTS z 31. októbra 2024, ktorým zamietol ich prepustenie z väzby, bol predložený najvyššiemu súdu 31. októbra 2024;

- už pred predložením veci na tento účel (3Tostš/10/2024) však najvyšší súd v identickej veci konal od 2. októbra 2024 o štyroch rôznych predmetoch konania (sp. zn. 3Tost/45/2024, 3Tost/46/2024, 3Tost/47/2024 a 3Tost/48/2028), pričom tri sa týkali sťažnosti pre nečinnosť a jedna proti uzneseniu o konštatovaní zákonných náležitostí obžaloby. Pre konanie o žiadosti o prepustenie z väzby z 27. októbra 2024 bol spis zapožičaný ŠTS do 31. októbra 2024.

13. Už v uvedených štyroch predmetoch konania bola sťažovateľmi vznesená námietka zaujatosti (najskôr 4. októbra 2024 voči predsedovi senátu Petrovi Kaňovi, neskôr rozšírená aj voči členke senátu JUDr. Jane Kostolanskej a následne obaja menovaní sudcovia oznámili vlastnú zaujatosť 9. októbra 2024). V dôsledku toho bola vec predložená v zmysle nálezu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 428/2020 z 28. januára 2021 prednostne na prerozdelenie o oznámenej zaujatosti inému senátu (náhodným výberom senátu 5T).

14. V rámci konania senátu 5T o oznámenej zaujatosti sťažovateľa vznesli námietku zaujatosti aj voči dvom členom tohto senátu – JUDr. Petrovi Štíftovi a JUDr. Emilovi Klemaničovi. O týchto námietkach senát 5T (posudzujúc ich individuálne ku každému predmetu konania) rozhodol štyrmi uzneseniami z 23. októbra 2024 (sp. zn. 5Ndt/17/2024, 5Ndt/18/2024, 5Ndt/19/2024 a 5Ndt/20/2024) v zmysle § 32 ods. 3 Trestného poriadku tak, že sudcovia JUDr. Štíft a JUDr. Klematič nie sú vylúčení z vykonávania úkonov v týchto štyroch čiastkových konaniach.

15. Proti týmto uzneseniam podali sťažovateľa sťažnosti, ktoré najvyšší súd (v 5-člennom senáte) uznesením sp. zn. 1TdoVS/8/2024 z 19. novembra 2024 ako nedôvodné podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

16. Následne senát 5T uznesením sp. zn. 5 Ndt 17/2024 z 20. novembra 2024 spojil veci (sp. zn. 5Ndt/17/2024, 5Ndt/18/2024, 5Ndt/19/2024 a 5Ndt/20/2024) na spoločné konanie a podľa § 32 ods. 1 Trestného poriadku nevyhlásil JUDr. Petra Kaňu a JUDr. Janu Kostolanskú (vo veciach pod sp. zn. 3Tost/45/2024, 3Tost/46/2024, 3Tost/47/2024, 3Tost/48/2024 a na ŠTS pod sp. zn. 4T/5/2024).

17. Senát 3T v dôsledku argumentácie ústavného súdu v náleze sp. zn. II. ÚS 428/2020 (z ktorého vyplýva, že obžalovaného nemožno vylúčiť z možnosti posúdenia jeho námietky zaujatosti voči identickému sudcovi, ani ak už tento sudca na základe ním samým oznámenej zaujatosti vylúčený nebol) rozhodol o námietke zaujatosti sťažovateľov voči sudcom JUDr. Petrovi Kaňovi a JUDr. Jane Kostolanskej uznesením sp. zn. 3Tost/45/2024 z 11. decembra 2024 podľa § 32 ods. 3 Trestného poriadku tak, že ich vylúčil z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci sťažovateľov vedenej ŠTS pod sp. zn. 4T/5/2024 a v konaniach vedených najvyšším súdom pod sp. zn. 3Tost/45/2024, 3Tost/46/2024, 3Tost/47/2024, 3Tost/48/2024 a sp. zn. 3Tostš/10/2024.

18. Až po týchto nevyhnutných procesných postupoch na určenie zákonného zloženia senátu vo všetkých piatich predmetoch konania, čiže aj o sťažnosti sťažovateľov proti „väzobnému“ uzneseniu ŠTS o zamietnutí ich žiadostí o prepustenie, rozhodol senát 3T na neverejných zasadnutiach 13. februára 2025 a pokiaľ ide o sťažnosti sťažovateľov proti väzobnému rozhodnutiu

(3Tostš/10/2024), tie podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol. V zmysle uvedeného navrhuje JUDr. Petr Kaňa ústavnej sťažnosti sťažovateľov nevyhovieť.

19. Ústavný súd nevyzýval sťažovateľov na vyjadrenie k stanovisku najvyššieho súdu doručenému ústavnému súdu v tomto konaní, pretože najvyšší súd v ňom poukázal na okolnosti sťažovateľom známe, ku ktorým sa navyše najvyšší súd vyjadril v odôvodnení uznesenia sp. zn. 3Tostš/10/2024 z 13. februára 2025, ktoré sťažovatelia napokon sami doručili ústavnému súdu, pričom mali možnosť na argumentáciu najvyššieho súdu priamo reagovať.

#### IV.

#### Posúdenie ústavnej sťažnosti

20. Podstata ústavnej sťažnosti sa týka prietáhov v konaní, konkrétne v tvrdenom porušení práva na urýchlené rozhodnutie o zákonnosti pozbavenia slobody sťažovateľov a nariadenia ich prepustenia, ak je pozbavenie slobody nezákonné, upraveného v čl. 5 ods. 4 dohovoru.

21. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02).

22. Predmet napadnutého konania – rozhodnutie o sťažnosti voči prvostupňovému rozhodnutiu o žiadosti sťažovateľov o prepustenie z väzby tvorí bežnú rozhodovaciu agendu všeobecných súdov. Neboli zistené žiadne prvky, z ktorých by bolo možné vyvodiť skutkovú alebo procesnú náročnosť veci.

23. Pokiaľ ide o postup sťažovateľov, tí výraznou mierou prispeli k predĺženiu konania uplatnením celej série procesných námietok, na ktoré majú, samozrejme, právo, no v dôsledku uplatnenia ktorých musel najvyšší súd vynaložiť primeraný čas na vysporiadanie sa s nimi ako otázkami, ktoré boli už v minulosti ústavným súdom vyhodnotené ako prioritné a bez prednostného vyhodnotenia ktorých nemožno pristúpiť k rozhodovaniu o sťažnosti, aj keď ide o väzobnú agendu (pozri nález I. ÚS 74/2023).

24. Postup najvyššieho súdu spočíval v celej sérii rozhodnutí, ktorými sa musel vysporadúvať prevažne s námietkami zaujatosti, pretože je logické, že v prvom rade musí byť vylúčené, že vo veci koná zaujatý sudca, až následne možno pristúpiť k rozhodovaniu o merite veci. V dôsledku toho celková dĺžka napadnutého konania trvala 3 mesiace a 13 dní.

25. K námietke sťažovateľov týkajúcej sa podnetu adresovanému predsedovi najvyššieho súdu na odstránenie prietáhov vo väzobnom konaní najvyššieho súdu (sp. zn. 3Tostš/10/2024) z 15. novembra 2024 a aj opakovaného podnetu z 2. decembra 2024 a ich tvrdenému nevybaveniu ústavný súd odkazuje na už spomínanú mimoriadnu procesnú aktivitu sťažovateľov, čo má negatívny vplyv na plynulosť konania a nemožno poprieť, že si sťažovatelia toho musia byť vedomí. V niektorých prípadoch sťažností síce boli úspešní, avšak dominujú predovšetkým ich sťažnostné neúspechy. O sťažnosti sťažovateľov proti uzneseniu ŠTS o zamietnutí žiadosti o prepustenie z väzby môže najvyšší súd rozhodnúť až po právoplatnom vysporiadaní sa s otázkou

zákonného zloženia senátu, ktorá sa musí posúdiť prednostne, a to aj v prípade väzby. Najvyšší súd prednostne rozhodoval o námietkach zaujatosti voči sudcom JUDr. Petrovi Kaňovi, JUDr. Jane Kostolanskej, o nimi oznámených námietkach zaujatosti a taktiež o námietkach zaujatosti sťažovateľov voči sudcom JUDr. Petrovi Štíftovi a JUDr. Emilovi Klemaničovi, pričom žiaden z menovaných nebol vylúčený. Všetky procesné úkony boli vykonávané bezodkladne, bez ohľadu na ich počet. Najvyšší súd vo väzobnom konaní nespôsobil žiadne prietahy subjektívnej povahy. Ústavný súd dodáva, že k uvedeným sťažnostiam na prietahy adresovaným najvyššiemu súdu sa vyjadrila podpredsedníčka najvyššieho súdu „*Upovedomením*“ zo 16. decembra 2024, kde taktiež poukázala na rozsah konania vo veci samej, ale najmä mimoriadnu procesnú aktivitu sťažovateľov oddiaľujúcu toho času ešte nevydané napadnuté uznesenie najvyššieho súdu o väzbe.

26. Významnou skutočnosťou je fakt, že najvyšší súd v napadnutom konaní už rozhodol 13. februára 2025, v dôsledku čoho stav právnej neistoty sťažovateľov v čase rozhodovania ústavného súdu netrvá.

27. Ústavný súd nevyhovie ústavným sťažnostiam zameraným na tvrdené porušenie práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru, ak celková doba konania pred súdom vzhľadom na okolnosti, ako aj postup zákonného sudcu nesignalizovali reálnu možnosť zbytočných prietahov (II. ÚS 109/03). V dôsledku toho ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovuje.

28. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľov, keďže rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky).

29. Podľa § 37 ods. 2 zákona o ústavnom súde trovy ustanoveného právneho zástupcu znáša štát. Na výzvu ústavného súdu na doplnenie podanej ústavnej sťažnosti ustanovený právny zástupca reagoval tak, že túto nie je potrebné doplniť. Ustanovenému právnomu zástupcovi tak *de facto* nevznikli žiadne trovy, a preto ich ústavný súd právnomu zástupcovi nepriznal.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

**V Košiciach 11. júna 2025**

**Luboš Szigeti**  
**predseda senátu**